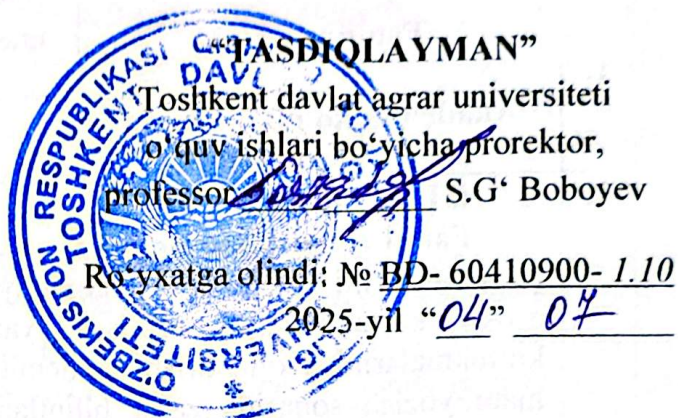

1 sayfa

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

AKADEMIK KO‘NIKMALAR VA KASBIY KOMPETENTLIK

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400 000	– Biznes, boshqaruv va huquq
	1 000 000	– Xizmatlar
Ta‘lim sohasi:	410 000	– Biznes va boshqaruv
	1 010 000	– Xizmat ko‘rsatish sohasi
Ta‘lim yo‘nalishlari:	60410900	– Biznesni boshqarish
	61010400	– Logistika

Toshkent -2025

Fan/modul kodi AKKK1204	O'quv yili 2025-2026	Semestr 2	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik	48	72	120
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – akademik o'qish, yozish, tinglash va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish; tanqidiy fikrlash va o'z-o'zini namoyon etishning asosiy ko'nikmalarini egallash, vaqtni to'g'ri taqsimlash, mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirish, akademik konvensiyaga muvofiq akademik lug'at va matn yozish sohasida zarur bilimlarni olish, akademik matnlarni tahlil qilish strategiyalarini o'rganish, amaliy tadqiqotlar olib borish va o'quv mashg'ulotlarida muvaffaqiyatli ishtirok etish, omma oldida qanday qilib muvaffaqiyatli nutq so'zlash, bahs va munozaralarda qatnashishni o'rgatishdan iborat. Fanning asosiy vazifasi – talabalarni, bo'lajak mutaxassislar kompetensiyasi, ularning amaliyotdagi intilishi va qobiliyati hamda o'z imkoniyatlarini muvaffaqiyatli, ijodiy faoliyat ko'rsatish, kasbiy va ijtimoiy sohada qo'llashga hamda bu faoliyatni ijtimoiy ahamiyatini, uning natijalariga nisbatan shaxsiy mas'uliyatni his etishi, doimo uzluksiz ravishda o'z ustida ishlashi kabi fazilatlarni ro'yobga chiqarish, kasbiy kompetentlikni shakllantirishga doir maqsadlarni qamrab oladi. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1 - mavzu. Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik faniga kirish Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik fanining dolzarbligi. Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik fanining maqsad va vazifalari. Akademik ko'nikmalar va ularning mohiyati. Kasbiy kompetentlik va uning ahamiyati. 2 - mavzu. Akademik yozish Yozish va uning turlari. Akademik yozish va uning elementlari. Akademik yozish shakllari. Akademik yozishni boyitish yo'llari. Plagiat (ko'chirmachilik) va unga yo'l qo'ymaslik. 3 - mavzu. Manbalar va adabiyotlar bilan ishlash Manbalar va adabiyotlar turlari. Manbalar va adabiyotlarni izlash. Manbalar va adabiyotlardan samarali foydalanish. Raqamli ma'lumotlar bilan ishlash. Foydalangan manbalar va adabiyotlarni rasmiylashtirish. 4 - mavzu. Kasbiy kompetentlik tushunchasi va uning ahamiyati "Kasbiy kompetentlik"ning mohiyati. Kasbiy kompetentlikning mutaxassis			

faoliyatidagi ahamiyati. Kasbiy kompetentlikning ta'lim va tarbiya jarayonidagi o'rni va amaliy tadbiri. Bo'lajak mutaxassislarning kasbiy kompetentligini shakllantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari.

5 - mavzu. Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda individual psixologik sifatlar va ularning roli

Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda shaxsning individual sifatlarining o'rni va roli. Individual - psixologik xususiyatlar klassifikatsiyasi. Temperament - uning xususiyatlari va turlari.

6 - mavzu. Muloqot madaniyatini shakllantirishda kasbiy kompetentlik va uni takomillashtirish

Muloqot madaniyatini shakllantirish ilmiy muammo sifatida. Muloqot haqida tushuncha. Nutq madaniyati va biznes aloqalari. Kasbiy kompetentlikni shakllantirishda muloqot madaniyati. Shaxs iqtidori va qobiliyatlar diagnostikasi. Qobiliyatlar tuzilishi va turlari. Iste'dodning paydo bo'lishi va tuzilishi. Qobiliyatlardagi tug'ma va orttirilgan sifatlar. Qobiliyatlarning psixologik strukturasi. Qobiliyatlar va qiziqishlar diagnostikasi.

7 - mavzu. Iqtisodchi mutaxassislarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish va kreativlikni shakllantirish yo'nalishlari

Kasbiy kompetentlikni shakllantirishda ta'lim texnologiyalarini loyihalashtirish va rejalashtirish yo'llari. Bo'lajak mutaxassislarning kasbiy kompetentligini shakllantirish metodlarini tanlash mezonlari. Kasbiy kompetentlikni shakllantirishning innovatsion texnologiyalarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish yo'nalishlari. Shaxsda kreativlikni rivojlantirishning asosiy omillari. Kreativlik potensialiga ega mutaxassisda namoyon bo'ladigan malakalar. Kreativlik potentsiali darajasini aniqlovchi mezonlar.

8- mavzu. Muvaffaqiyatli kasbiy faoliyat motivatsiyasi

Kasbiy motivatsiya tushunchasi. Mehnat faoliyati motivlari. O'quv motivlarining umumiy tasnifi. Muvaffaqiyatga erishish motivatsiyasi va ularni rivojlantirish.

9 - mavzu. Rahbar shaxsi psixologiyasi va muomala madaniyati

Boshqaruv muloqotining xususiyati. Boshqaruvda muloqotga kirishish bosqichlari. Faol tinglash belgilari. Suhbat va muloqotning ongsiz darajasi. Rahbarning notiqlik madaniyatini shakllantirish yo'llari.

10-mavzu. Karyera. Shaxsning kasb mahoratidagi yuksalishi

Karyeraning turlari, bosqichlari. Karyera va faoliyat. Karyerada shaxsning kasbga oid xulqi va o'rnatishlarining mukammallashib borishi. Karyerada o'sishga imkoniyat yaratishi mumkin bo'lgan shaxs xislatlari. Karyeraning shaxs faoliyatidagi o'rni, karyera terapiyasi.

11-mavzu. Kasbiy faoliyatdagi nizolar va kasb etikasi, imidjni shakllantirish

Nizolar nazariyasi xususiyatlari. Kasbiy faoliyatdagi nizolar. Nizolarni bartaraf etish yo'llari. Rahbar shaxsi imiji va etikasi. Rahbar imijini shakllantirishga qo'yiladigan talablar. Tashkilot imiji. Ishbilarmon shaxs etiketi. Taym menejment.

12-mavzu. Rivojlangan mamlakatlarda kasbiy kompetentlikka qo'yiladigan talablar

Kasbiy kompetentlik. Kasbiy kompetentlik sifatлари. Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan davlat ta'lim standartlarini joriy etish. Rivojlangan mamlakatlarda kasbiy kompetentlikka oid ilmiy yondoshuvlar. Rivojlangan mamlakatlardagi tayanch kompetensivalar.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiiya etiladi:

1. Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik faniga kirish
2. Akademik yozish
3. Manbalar va adabiyotlar bilan ishlash
4. Kasbiy kompetentlik tushunchasi va uning ahamiyati
5. Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda individual psixologik sifatlar va ularning roli
6. Muloqot madaniyatini shakllantirishda kasbiy kompetentlik va uni takomillashtirish
7. Iqtisodchi mutaxassislarini tayyorlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish va kreativlikni shakllantirish yo'nalishlari
8. Muvaffaqiyatli kasbiy faoliyat motivatsiyasi
9. Rahbar shaxsi psixologiyasi va muomala madaniyati
10. Karyera. Shaxsning kasb mahoratidagi yuksalishi
11. Kasbiy faoliyatdagi nizolar va kasb etikasi, imidjni shakllantirish
12. Rivojlangan mamlakatlarda kasbiy kompetentlikka qo'yiladigan talablar

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiiya etiladigan mavzular:

1. Akademik ko'nikmalarning talabalar faoliyatidagi ahamiyati va dolzarbligi.
2. Kasbiy kompetensiya va unga nisbatan yondashuvlar.
3. Shaxsiy akademik faoliyat va uni tashkil etish vositalari.
4. O'z-o'zini boshqarish ko'nikmasini rivojlantirish yo'llari.
5. Muvaffaqiyat uchun shaxsiy javobgarlikni shakllantirish.
6. Akademik faoliyat integratsiyasi: nazariya va amaliyot uyg'unligi.
7. CREAM strategiyasi va undan samarali foydalanish.
8. Vaqtni boshqarish (time management) ko'nikmasi va rivojlantirish yo'llari.
9. Tanqidiy o'qish va samarali amalga oshirish omillari.
10. Eslatmalar bilan ishlash (note-taking) va foydali jihatlarini.
11. Akademik yozish va samarali amalga oshirish omillari.
12. Adabiyotlarni izlash va tanlash.
13. Plagiat va uning salbiy oqibatlarini.
14. Jamoada ishlash (teamworking) va uning afzalliklarini.
15. Kreativ fikrlash va uni rivojlantirish yo'llari.

	16. Texnologiya bilan bog'liq ko'nikmalar. 17. "Yashil" ko'nikmalar va uning foydali jihatlari. 18. Fanlararo bilimlar va kasbiy rivojlanishdagi o'zmi. 19. Tadqiqotlar olib borish jarayoni va uni tashkil etish. 20. Ish o'rinlari bo'yicha ma'lumotlar bilan tanishish manbalari. 21. Ishga joylashish ko'nikmalari 22. Mehnat bozoriga kirib boorish 23. Munosib ish o'zini egallash va kasbiy rivojlanish 24. Kasbiy kompetentlik va muloqot madaniyati 25. Ish beruvchi bilan aloqa o'rnatish va ishga joylashish.
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiya) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik tushunchasi, shaxsiy akademik faoliyat va uni samarali tashkil etish jarayonini tushunish, akademik ko'nikmalarni rivojlantirish vositalaridan foydalanish to'g'risida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi; (bilim).</i> o'z-o'zini boshqarish va samaradorlik uchun javobgarlik hissi shakllanishi, mustaqil ta'lim olish jarayonini samarali tashkil etish, kreativ fikrlash va uni rivojlantirish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi; (ko'nikma).</i> akademik ko'nikmalar va ularni shakllantirish jarayonining o'ziga xos jihatlarni tavsiflash, iqtisodchi mutaxassis uchun talab qilinadigan umumiy va kasbiy <i>matakalariga ega bo'lishi</i> kerak. (malaka)
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaolkeys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalalar.
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, i yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Stella Cottrell. Skills for Success: Personal Development and Employability. 4th edition. Under exclusive licence to Macmillan Education Limited, RED GLOBE PRESS, 2021. – 407 p. 2. Ochilova G.O., Akbarova S.Sh. Kasbiy kompetentlik. (Darslik). T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2022. 324 b.

	Qo'shimcha adabiyotlar: 1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: O'zbekiston, 2023 y. 2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston Strategiyasi. – T.: “O'zbekiston” NMIU, 2021. – 458 b. 3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O'zbekiston” NMIU, 2018. – 486 b. Axborot manbalari 1. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 2. www.ziyounet.uz – jamoat ta'lim portal. 3. www.natlib.uz – Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi.
7.	Fanning o'quv dasturi Toshkent davlat agrar universiteti Kengashining 2025 yil “04” <u>04</u> dagi <u>13</u> -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun ma'sullar: N.Sh.Boltayev – TDAU “Biznesni boshqarish” kafedrası dotsenti, i.f.f.d.
9.	Taqrizchilar: N.Aliyeva - TDIU “Innovatsion menejment” kafedrası dotsenti, i.f.f.d (PhD). I.Ochilov – TDAU “Agroiqtisodiyot” kafedrası mudiri, i.f.f.d.

Mazkur o'quv dasturi dunyoning e'tirof etilgan xalqaro QS va THE reytinglarida nufuzli TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan

No	OTM nomi	QS	THE	TOP-300 ta'lim dasturi asosida kiritilgan qo'shimcha mavzular	Mazkur dasturdagi mavzu nomi	Havolalar
1	<u>University of Oxford</u>	4	1	Mastering academic skills is vital for student achievement, wellbeing and success in higher education. Academic skills encompass a wide range of abilities essential for effectively engaging with disciplinary content, constructing meaning, thinking critically and communicating ideas. Akademik ko'nikmalarni o'zlashtirish talabani yutuqlari, farovonligi va oliy ta'limdagi muvaffaqiyati uchun juda muhimdir. Akademik ko'nikmalar fan mazmuni bilan samarali shug'ullanish, ma'no yaratish, tanqidiy fikrlash va g'oyalarni yetkazish uchun zarur bo'lgan keng ko'lamli qobiliyatlarni o'z ichiga oladi.	7 - mavzu. Iqtisodchi mutaxassislarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish va kreativlikni shakllantirish yo'nalishlari	https://www.ctf.ox.ac.uk/sites/default/files/ctf/documents/media/academic_skills_literature_review.pdf
2	<u>University of Nottingham</u>	97	136	The purpose of the Professional and Academic Development module is to ensure that the new NUBS UG students understand the most effective ways for them to work and engage at university, which will enable them to achieve the best they can and to develop the skills they require. They will be encouraged to reflect on the skills learnt in each session to enable them to more clearly identify what they are learning and how to use this in the future. Kasbiy va akademik rivojlanish modulining maqsadi talabatlari universitetda ishlash va shug'ullanishning eng samarali usullarini tushunishlarni ta'minlashdir, bu esa ularga eng yaxshi natijalarga erishish va kerakli ko'nikmalarni rivojlantirish imkonini beradi. Ularga har bir mashg'ulotda o'rganilgan ko'nikmalar haqida o'ylash	5 - mavzu. Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda individual psixologik sifatlari va ularning roli	https://exchange.nottingham.ac.uk/content/uploads/Professional-Competencies-Handbook-Sept-2018.pdf

				tavsiya etiladi, bu esa ularga nimalarini o'rganayotganlarini va kelajakda ulardan qanday foydalanishni aniqroq aniqlash imkonini beradi. The aim of this course is to develop a range of academic and professional skills in business management students. These skills will be relevant for both academic study and the professional, post-study workplace. This will be a practical, workshop-based, interactive course, aimed at developing student competence in a range of important academic and professional skills. The skills addressed will include: information searching/evaluation, understanding statistics, academic writing skills, group working, understanding referencing and plagiarism, and presentation skills. Ushbu kursning maqsadi talabalarining biznesni boshqarish bo'yicha bir qator akademik va kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishdir. Ushbu ko'nikmalar akademik ta'lim uchun ham, professional, o'qishdan keyingi ish joyi uchun ham tegishli bo'ladi. Bu amaliy, amaliy, interfaol kurs bo'lib, talabalarining bir qator muhim akademik va kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Ko'rib chiqiladigan ko'nikmalarga quyidagilar kiradi: ma'lumot qidirish/baholash, statistikani tushunish, akademik yozish ko'nikmalari, guruhda ishlash, havola va plagiatni tushunish va taqdimot ko'nikmalari.	
3	<u>University of Aberdeen</u>	236	201-250	2 - mavzu. Akademik yozish	https://www.abdn.ac.uk/registry/courses/undergraduate/2025-2026/business_management